

in het verlies van den insolvabelen vennoot over de beide andere vennoten behooren te worden omgeslagen?

Het antwoord op deze vraag is betwist, omdat de wet er zich niet uitdrukkelijk over uitspreekt. De eischer in cassatie, C., meent, dat het in ontkenningen zin moet luiden, gelijk uit het door hem voorgedragen, hierboven aangehaalde, middel blijkt.

Moet dit standpunt juist worden geacht. De Advocaat-Generaal *Wijnveldt* meent van niet. Hij is van oordeel, met een beroep vooral op de billijkheid, dat, „evenals de erfgenamen⁵⁾ gezamenlijk de schulden moeten dragen, zoo ook de beide nog wel kapitaalcrachtige deelgerechtigden „dit moeten doen, en dan in gelijke verhouding, nu hun overeenkomst er „van uit gaat, dat die verhouding gelijk zou zijn. Het doet er daarbij niet „toe of, zooals in dit geval, de een wat meer had voorgeschoten aan de „maatschap dan de ander, immers de maatschap is verdwenen”. Wij kunnen ons met de opvatting van den Advocaat-Generaal zeer wel vereenigen. Inderdaad zou het onbillijk zijn om alleen den vennoot, die de voorschotten — of althans, gelijk in casu met A. het geval is, de grootste voorschotten gedaan heeft, de gevolgen van de solvabiliteit van een zijner medevennoten te doen dragen. „Overeenkomsten”, zoo zegt artikel 1375 B.W., „verbinden niet alleen tot datgene, hetwelk uitdrukkelijk bij dezelve bepaald is, maar ook tot al hetgeen dat, naar den aard van deze overeenkomsten, door de billijkheid, het gebruik of de wet, wordt gevorderd”.

Deze meening, dat het verliessaldo van den insolventen vennoot over de overige vennoten moet worden omgeslagen, is, gelijk door *Meyers* in zijn aantekening op dit arrest⁶⁾ wordt opgemerkt, van oudsher als een „uitvloeisel der maatschapsverhouding beschouwd”. Men vindt haar in het Romeinsche recht verdedigd door *Proculus*, in het Oud-Fransche recht door *Pothier*, in het Oud-Vaderlandsche recht door *Voet*. Ook de latere Fransche schrijvers staan haar voor. In de hedendaagsche Vaderlandsche rechtsliteratuur⁷⁾ wordt echter gewoonlijk anders geoordeeld. Een rechterlijke beslissing ten onzent over deze aangelegenheid is mij niet bekend. Het is daarom te betreuren, dat in deze procedure A. van C. slechts diens eigen aandeel in het verliessaldo heeft gevorderd en niet tevens diens bijdrage in het verliessaldo, dat voor rekening kwam van den insolvabelen medevennoot B.

CHR. ZEVENBERGEN.

⁵⁾ De vergelijking van de leden der maatschap met erfgenamen ontleent de Advocaat-Generaal aan artikel 1689 B.W., volgens hetwelk de regelen omtrent de verdeling der nalatenschap, de wijze dier verdeling, en de verplichtingen, die daaruit tusschen de erfgenamen voortspruiten, ook toepasselijk zijn op de verdeling tusschen vennoten.

⁶⁾ Zie de *Nederlandsche Jurisprudentie* 1939, bl. 1463.

⁷⁾ Verg. o.a. *Land-Losccaat Vermeer, t.a.p.*, deel 5, bl. 403, noot 4; *Asser-Limburg, t.a.p.*, deel 3, bl. 534.

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr Dr E. Tekenbroek

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan de Secretaris der Redactie)

Verweren vermeld in de niet-officieele gedenkstukken

In de October aflevering 1940 wezen wij naar aanleiding van het arrest

dd. 21 Februari 1940 op het onbevredigende, dat in de cassatie-procedure uitsluitend een beroep kan worden gedaan op de stukken, die het belastingproces kent, t.w. het beroepschrift, het vertoogschrift en de uitspraak van de Raad van Beroep. Een frappant voorbeeld hiervan vinden we in het arrest H.R. 2 October 1940 (B 7238).

Belanghebbende had in een nader schrijven na ontvangst van het vertoogschrift de Raad van Beroep in kennis gesteld van een bekentenis van den inspecteur, dat diens voorganger verzuimd had bij de aanslagregeling rekening te houden met een toen reeds bekend feit. De inspecteur had toch de navorderingsaanslag opgelegd en weersprak het in dit nadere verweerschrift gestelde niet, terwijl de Raad van Beroep het in zijn uitspraak zonder meer voorbijging.

De H.R. overwoog:

„dat voorts belanghebbende niet met vrucht in cassatie beroep „kan doen op het voorbijgaan van haar bovengenoemd onbesproken „verweer, vermits hiervan niet blijkt uit de bestreden uitspraak noch „uit de schriftelijke stukken, welke bestaan in het geding in belastingzaken de wet kent en waartoe het als repliek op het vertoog- „schrif ingediende verweerschrift van belanghebbende niet behoort.”

Bij deze opvatting is het dus wel zaak, de noodige zorg aan de redactie van een beroepschrift te wijden en daarin alles aan te voeren, wat in rechte van belang kan zijn. Het systeem: „zooveel mogelijk argumenten voor de mondelinge behandeling bewaren en zoo weinig mogelijk in het beroepschrift vermelden” sluit de mogelijkheid van cassatie voor die argumenten uit, als de Raad van Beroep deze niet in zijn uitspraak opneemt.

Bij beroep tegen een navorderingsaanslag werkt de opvatting van de H.R. wel bijzonder onbillijk. Dan heeft men immers geen gemotiveerde uitspraak, maar slechts een aanslag en lang niet altijd blijkt uit de voorafgaande behandeling voldoende, welke argumenten de inspecteur tot navordering bewogen, zoodat een bestrijding dezer argumenten zeer moeilijk kan zijn.

Navordering indien de waarde van een onroerend goed te laag is genomen

Het arrest H.R. van 2 October 1940 (B 7238) gaat in dezelfde richting als waarin de rechtspraak zich de laatste jaren ten aanzien van de navordering, met name die van de waarde van onroerend goed ontwikkelt. Men komt niet gauw tot het aannemen van een ambtelijk verzuim en acht den Inspecteur geenszins verplicht steeds ieder onderdeel van de aangifte te onderzoeken.

Slechts wanneer bijzondere omstandigheden dit eischen moet de inspecteur bij de aanslagregeling reeds een onderzoek instellen. Het feitelijke, dus onzekere element, blijft hierbij steeds de vraag, wat „bijzondere omstandigheden” zijn.

Opgemeld arrest heeft betrekking op een navorderingsaanslag in de vermogensbelasting, opgelegd nadat den inspecteur uit een nader onderzoek door deskundigen was gebleken, dat de desbetreffende onroerende goederen in een uitbreidingsplan gelegen waren en in verband daarmee de verkoopwaarde te laag geschat was.

Het onderhavige arrest is niet alleen van belang voor de vermogensbelasting, waarvoor het is gewezen, maar evenzeer voor de winstbelas-

ting. Art. 18 van het Besluit op de Winstbelasting stelt dezelfde eischen voor navordering als art. 38 Vermogensbelasting, zoodat de voor het laatste artikel bestaande jurisprudentie ook voor de winstbelasting geldt.

Heeft men dus bijv. voor een bepaald activum als waardeeringssysteem: de verkoopwaarde gekozen, dat loopt men toch nog vijf jaar lang het gevaar, dat men nagevorderd wordt wegens te lage schatting, als achteraf blijkt, dat die verkoopwaarde te laag geschat is en bij het opleggen van de oorspronkelijke aanslag geen bijzondere omstandigheden waren, die de inspecteur aanleiding moesten geven om aan de juistheid van de aangegeven waarde te twifelen en een nader onderzoek in te stellen.

Overlegging aan den inspecteur door een accountant van een geantidateerde akte als bewijsstuk

De verschillende belastingwetten bevatten een ongeveer gelijklopend artikel, dat strafbaar stelt hem, die opzettelijk een valsch of vervalscht stuk als bewijsstuk voorlegt.

Het geval deed zich voor, dat de inspecteur overlegging van een schriftelijk stuk vroeg; de accountant van den belastingplichtige voldeed hieraan, door den inspecteur voor te leggen een stuk, gedateerd 1931, terwijl hij wist, dat het stuk was opgemaakt en geteekend in 1937, daar hij het stuk voor zijn cliënt zelf in 1937 had opgemaakt.

De Rechbank te Maastricht veroordeelde met zijn uitspraak dd. 5 Juni 1939 den accountant, overwegende:

„dat het door verdachte aan den inspecteur als bewijsstuk overgelegd geschrift, voor wat deszelfs dagteekening betreft, is onwaar „en daardoor valsch;

„dat het karakter van valscheit van een geschrift aanwezig moet „worden geacht, indien het betreft een onwaren inhoud der akte en „het onderwerpelijke stuk door de valsche vermelding omtrent deszelfs ontstaan reeds in zijn oorsprong, althans wat deszelfs dagteekening betreft, het karakter van waarheid en echtheid miste;

Opgemerkt zij nog, dat de wet *niet* de eisch stelt, dat door deze overlegging nadeel voor het Rijk kan ontstaan.

Voor accountants, die hun cliënten een „dienst“ willen bewijzen een leerzame uitspraak.

Compromis tusschen belanghebbende en inspecteur

De in de praktijk herhaaldelijk voorkomende afspraken tusschen belastingplichtigen en fiscus, welke gewoonlijk ten doel hebben of een van beide partijen veel werk te besparen, dan wel een procedure te voorkomen, brengen jammer genoeg niet altijd die zekerheid, welke ermede beoogd wordt, gelijk blijkt uit het arrest van de H.R. dd. 2 October '40 (B 7237).

In deze procedure werd door de Raad van Beroep vastgesteld, dat tusschen partijen o.m. was overeengekomen, dat voor het jaar 1936/37 een aanslag zou worden opgelegd, hoewel een juridische basis voor het opleggen van die aanslag niet aanwezig was. De belastingplichtige ging niettegenstaande het compromis toch in beroep tegen de aanslag. De Raad van Beroep wees dit beroep af overwegende dat onder dergelijke

omstandigheden belastingplichtige zich niet mocht onttrekken aan betaling van zoo'n aanslag.

De H.R. vernietigde echter deze uitspraak, zoomede de aanslag, overwegende, dat de wettelijke bepalingen nopens het opleggen van aanslagen van openbare orde zijn, zoodat een tusschen den belastingplichtige en een inspecteur aangegaan compromis de bepalingen der wet niet vermag ter zijde te stellen.

BOEKBESPREKINGEN

Het Besluit op de Winstbelasting 1940 dd 26 Juli 1940, dat zoozeer de aandacht heeft getrokken, is in onze gedachten reeds eenigszins op den achtergrond geraakt door de nieuwe belastingen, welke sedert zijn ingevoerd, en waarmede bijna iedereen op de een of andere wijze te maken heeft. Dit geldt vooral voor de loonbelasting en de nieuwe omzetbelasting; de waardevermeerderingsbelasting en de geblokkeerde merkenbelasting hebben een niet zoo algemeene werking.

Toch dient de winstbelasting niet te worden vergeten, ook niet omdat het tarief van deze belasting na het eerste jaar van heffing aanmerkelijk is verhoogd door het opcentenbesluit van 11 December 1940, waarbij de heffing van 200 opcenten — in sommige gevallen 150 — werd voorgeschreven. Door al deze fiscale nieuwigheden is de bespreking der drie werken, welke over de Winstbelasting waren ingekomen, vertraagd. Met eenige mededeelingen omtrent den inhoud en eenige opmerkingen hoop ik deze werken bij de lezers te introduceeren.

Besluit op de Winstbelasting 1940 met instructies en Leidraad van het Departement van Financiën toegelicht door V. S. Ohmstede en J. J. de Klerck, inspecteurs der directe belastingen te Amsterdam. — Uitgeverszaak Joh. Mulder, Gouda — 1940.

De boeken van den heer *Ohmstede* zijn bekend. Ze hebben ons al voorgelicht, toen in de jaren na 1914 wij voor het eerst met de meer moderne belastingheffing kennis maakten en wij tot onze verbazing en ontsteltenis telkens nieuwe belastingwetten zagen verschijnen. In die dagen heeft de heer *Ohmstede* ons groote diensten bewezen, door dat nieuwe in eenvoudige overzichtelijke wijze vóór ons te leggen. Aan dien tijd dacht ik terug, toen ik zijn boek over de winstbelasting, samengesteld met zijn ambtgenoot *de Klerck*, bestudeerde. Dezelfde eigenschappen van vroeger zijn er nog, maar het werk is verdiept. Herhaaldelijk herkent men de resultaten van een langdurige ervaring, verworven door de toepassing der dividend- en tantième-belasting, ook in het aanhalen van rechtspraak over deze belasting. 't Is een boek ontstaan uit de practijk en bestemd voor de practijk. Theoretische beschouwingen vindt men er niet veel, en die zijn ook niet het sterkste.

Een inleiding van 7 bladz. en een overzicht van het besluit (3 bladz.) gaan vooraf. Dan volgt de tekst van het besluit met genummerde en van opschriften voorziene aantekeningen op de artikelen (119 bladz.). Als bijlagen zijn toegevoegd: A Uittreksel uit de wet div. tant. bel., B ge-